

EGYHÁZI ÉLET - HÍREK

Egyházi Főtanács

1996. január 18-19-én tartotta évi rendes ülését; Kolcsár Sándor közügyigazgató-esperes imája után, dr. Szabó Pál főgondnok nyitotta meg. Megnyitó beszédében megemlékezett Gálfalvi Sándor elhunyt főgondnokról; Főtanács néma felállással adózott emlékének.

A Főtanács tárgysorozatán szerepelt: Jenei Dezső főgondnok beadványa, melyben felmentését kéri minden egyházi tisztsége alól, dr. Erdő János püspök eskütétele, az egyházköri választások jóváhagyása, tiszteletbeli címek adományozása, jelentések: püspök, Egyházi Képviselő Tanács, Nyugdíjpénztár, Unitárius gimnáziumok, Unitárius Nők Országos Szövetsége, Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tevékenységéről, a tusnádfürdői szórvány leányegyházközséggé nyilvánítása, valamint zárszámadások és költségvetések.

Főtanács felmentette Jenei Dezső afiát minden egyházi tisztsége alól, és eddigi tevékenysége elismerése jeléül a "tiszteletbeli főgondnoki" címet adományozta. Egyben megbízta dr. Szabó Pál afiát a főgondnoki teendők végzésével.

A választások során dr. Szabó Árpád dékán afiát megválasztotta egyházi főjegyzőnek. Hűséges egyházközségi szolgálatukért id. Szász András úrmösi afiának tiszteletbeli keblitanácsosi és Vasas Sándor bencédi afiának tiszteletbeli gondnoki címet adományozott. Elfogadta a sepsiszentgyörgyi egyházkör névváltoztatását "Háromszék-Felsőfehér"-i névre, valamint a bethlenszentmiklósi és magyarszentbenedeki egyházközségek átsatolását a kolozs-tordai egyházközből a maros-küküllői egyházkörbe.

A Főtanácson meghívottként részt vett dr. Murvai Sámuel főgondnok és dr. Mikó István főgondnokhelyettes a magyarországi Unitárius Egyház képviselőjében.

A főtanácsi istentiszteleten a lelkeszi szolgálatot Kiss Alpár baróti, az énekvezéri teendőket Lőrinczi Károly aranyosrákosi lelkész végezte. A közebéd alkalmával a hagyományos "Berde pohárköszöntőt" Kun Csaba főtanácsi tag mondta.

Esperesi értekezlet

1996. február 7-én, Kolozsváron, az Elnökség, esperes és teológiai tanár afiai részvételével értekezletet tartottak, amelyen az esperesi vizsgálószékekkel kapcsolatos kérdéseket, a millecenáriumi ünnepélyek rendezését tárgyalták, valamint az 1996. évi gyűlések idejét állapították meg.

Gondnok-keblitanácsosi konferenciák

A szokásos éveleji konferenciákat 1996. február 20. és március 2. között tartották meg: a kolozs-tordai egyházköriben március 2-án Várfalván, a maros-küküllői egyházköriben február 26-án Désfalván és február 28-án Szentgericén,

a székelykeresztúri egyházkörben február 20-án Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben február 21-én Székelyudvarhelyen és a háromszék-felsőfehéri egyházkörben február 24-én Brassóban. A konferenciákon az Erdélyi Magyar Gazdák Egyesülete szaktanácsadói tartottak előadást az egyházközségek földterületeinek hasznosításáról. Emellett foglalkoztak az egyházközségek anyagi kérdéseivel és a gyülekezetek valláserkölcsei életének megelevenítésével. A konferenciákon az egyházi központot Andrási György előadótanácsos képviselte.

Lelkészi értekezletek

1996. március 4. és 25. között került sor az első évnegyedi lelkészi értekezletekre, melyeket körönként a következő egyházközségekben tartottak: a kolozsvári 3. sz. Monostori egyházközségben március 4-én, Dicsőszentmártonban március 7-én, Székelykeresztúron március 5-én, Székelyudvarhelyen március 6-án és Brassóban március 25-én. Az értekezleteken dr. Szabó Árpád főjegyző: "A prófétai örökség, mint az unitárius vallás társadalomszolgálatának alapja", és dr. Gaal György tanár: "A protestantizmus szerepe a magyar művelődéstörténetben" c. előadása hangzott el és került megbeszélésre.

Lelkésznevelés

Teológiai hallgatóink I. félévi vizsgáira 1996. január 4. - február 9. között került sor.

Szakvizsgát tettek 1996. február 5-9. között Molnár Lehel és Krizbai Béla.

Hiterősítő csendes napokat tartottak 1996. február 12-13-án. Hallgatóink részére bibliamagyarázatot és előadást tartottak: Bálint Benczédi Ferenc kolozsvári lelkész: "A lelkész és a keblitanács együttműködése az egyházközség vezetésében" és Kiss Károly medgyesi lelkész: "Az önképzés; teológiai ismeretek és általános műveltség" címen. Február 13-án az Intézet összes hallgatói részére dr. Gaal György tartott előadást: "A protestantizmus szerepe a magyar művelődéstörténetben" címen. A csendesnapok közös szeretetvendégséggel zárultak.

Dávid Ferenc Egylet

1996. január 21-én tartott felolvasó ülésén dr. Rezi Elek teológiai tanár tartott előadást: "Uram, taníts minket imádkozni" címen. Február 18-i ülésén felolvasott dr. Szabó Árpád főjegyző: "A családi eszmény változó világunkban" címen. Március 24-i felolvasó ülésén előadott Kovács István teológiai tanár: "Amerikai tanulmányutam élményeiből" címen. Az ülések műsorát zeneszámok és szavaltatok egészítették ki.

Személyi változások

Nyugalomba vonult: Kiss Domokos kénosi lelkész 1996. március 1-től, 43 évi szolgálat után. 1927. március 14-én született Kövenden. Teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte 1949-1953-ban; lelkészképesítő vizsgát tett 1954-ben. Lelkészi szolgálatát az iszlói egyházközségben kezdte 1953-1955-ben, 1955-1958 között a kadácsi, 1958-

1996 között a kénosi egyházközségben teljesített szolgálatot. Isten áldása legyen további életén.

Kinevezés

Farkas Dénes az egyházi központ levéltárosi állásából 1996. március 1-től áthelyezést nyert a belső pénzügyi ellenőri állásba.

Molnár Lehel 1996. március 1-től kinevezést nyert az egyházi központ levéltárosi állásába, valamint gyakorló segédlelkészi megbízást kapott az 1. sz. kolozsvári egyházközségbe.

- *Dr. Erdő János püspök* 1996. január 1-én megtartotta a hagyományos újévi fogadást, melynek keretében dr. Szabó Pál főgondnok üdvözölte a főpáasztort, melyre a püspök válaszolt, kiemelve az egyházunkra váró feladatokat Isten és ember szolgálatában. A fogadáson részt vettek az egyházi központ alkalmazottai, a teológiai tanárok, a kolozsvári lelkészek és gyülekezetek hívei.

- *Bölöni Farkas Sándor születésének 100. évfordulója* alkalmából emlékünnepeplyt rendezett Egyházunk és az Erdélyi Múzeum-Egyesület. 1996. január 27-én Bölönben megkoszorúzták Bölöni Farkas Sándor emléktábláját. Ezt követően a sepsiszentgyörgyi szemerjai református templomban ünnepélyes megemlékezésre került sor. Dr. Erdő János püspök áhítata, majd Jánó Mihály megyei művelődési felügyelő köszöntőjét követően Benkő Samu, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke és dr. Imreh István akadémikus tartottak előadást Bölöni Farkas Sándorról. Az ünnepélyt Veress László színművész felolvasása, Péter Hilda szavalata és a Sipos Zoltán vezette "Pro Muzica" kamarakórus egészítette ki. Záróbeszédet mondott Incze Sándor szemerjai református esperes és Török Áron sepsiszentgyörgyi unitárius lelkész.

- *Márton Áron volt gyulafehérvári római katolikus püspökre* emlékeztek születésének 100. évfordulója alkalmából 1996. február 12-én a kolozsvári Szent Mihály templomban. A megemlékezést bevezető misét dr. Verebély István egri érsek celebrálta, dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek és a hazai római katolikus püspöki kar segédletével. A megemlékezésen egyházunkat dr. Erdő János püspök, dr. Szabó Árpád főjegyző és András György előadótanácsos képviselték. A megemlékezést követő szeretetvendégségen dr. Szabó Árpád főjegyző mondott köszöntőt egyházunk nevében.

- *1996. március 15-én* ökumenikus istentiszteletet tartottak a kolozsvári Farkas utcai református templomban. Egyházunk nevében dr. Erdő János püspök vett részt és mondott beszédet.

- *Az Unitárius Világszövetség - IARF - Európai Koordináló Bizottsága* 1996. március 15-17. napjain Bad Bollban tartotta ülését, melyen a szervezet jövő évi programját tárgyalták meg. Egyházunkat dr. Szabó Árpád főjegyző képviselte.

- *Az angliai Unitárius Egyház* 1996. március 29-április 1 napjain tartotta évi rendes közgyűlését Glasgowban, Mc Clelland, Anne lelkészelnöklete alatt. Tárgysorozatán az egyház tevékenységét felölelő jelentések, az unitárius vallás közéleti állásfoglalását tükröző előterjesztések és választások szerepel-

tek. A közgyűléssel párhuzamosan üléseztek az egyházi egyesületek és az Unitárius Keresztény Társulat, mely a hagyományos unitárius teológiát képviseli.

A közgyűlés keretében tartották meg az Essex Hall előadást: Galloway, Cathy adott elő: "A teremtés integritása" címen; nagy érdeklődést váltott ki egy másik előadás is: Bell, June: "Az élő Föld megbecsülése" címen.

A közgyűlési istentisztelet prédikátora Walker-Riggs Judith, Hampstead-i lelkész volt.

A közgyűlés az 1996-97. évre elnököknek választotta dr. Williams, Jane ny. orvost, alelnököknek Reed, Clifford lelkészt.

Egyházunk képviselőjében dr. Erdő János vett részt a közgyűlésen.

- *Dr. Csiha Kálmánné Nagy Emese* lelkész, dr. Csiha Kálmán református püspök felesége, életének 62. évében, 1996. február 9-én Kolozsváron elhunyt. A Farkas utcai református templomban tartott gyászistentiszteleten a temetési szolgálatot dr. Bustya Dezső püspökhelyettes végezte; a Református Lelkészértekezlet nevében Jenei Tamás lelkész, a Református Nőszövetség nevében Molnár Irma lelkész, a Teológiai Intézet nevében dr. Geréb Zsolt rektor, a Református Család c. folyóirat nevében Nagy István lelkész, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nevében Csernák Béla főjegyző és a belvárosi református egyházköztség nevében Balogh Béla lelkész mondott beszédet. A gyászszertartást követően az elhunytat a marosvásárhelyi Gecse utcai templomból temették a református temetőbe. Emléke legyen áldott!

Halottaink

Özv. Major Sándorné Antónia Anna, volt haranglábi lelkész özvegye, 1996. január 7-én, 86 éves korában Kolozsváron elhunyt. Január 10-én temették a Házsongárdi temetőben. A temetésen a lelkészi szolgálatot Bálint B. Ferenc kolozsvári belvárosi lelkész végezte.

Gálfalvi Sándor főgondnok, ny. tanár 1996. január 10-én, Székelykeresztúron meghalt. Egyházunk szolgálatában mint tanár, a székelykeresztúri egyházkör felügyelőgondnoka, a székelykeresztúri unitárius gimnázium szervezője és 1992-től mint főgondnok felelősségtudattal és odaadással vett részt. Temetése január 12-én volt a székelykeresztúri unitárius templomból a timafalvi temetőbe. A temetésen a lelkészi szolgálatot Báró József esperes végezte. Az egyház nevében dr. Erdő János püspök mondott búcsúbeszédet; az Unitárius Teológiai Fakultás nevében dr. Szabó Árpád főjegyző, a székelykeresztúri egyházkör nevében dr. Molnár István felügyelőgondnok, a lelkészi kar nevében Szombatfalvi József elnök búcsúzott. A sírnál Benyovszki Lajos polgármester a város, Fekete János igazgató az unitárius gimnázium, Szabó Attila tanár a volt tanítványok, Péterfi Miklós tanár az árvaház és Biró József kadácsi lelkész a szülőfalu nevében búcsúztak.

Dr. Szentgericei Jakab Jenő, ny. pestszentlőrinci lelkész-jogtanácsos, 1996. február 17-én, életének 82. évében Budapesten elhunyt. 1914. március 21-én született; teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte. Ezt követően a kolozsvári Ferencz József egyetemen jogot tanult és jogi doktorátust szerzett. Lelkészi szolgálatot teljesített a kocsordi, hódme-

zövásárhelyi és a pestszentlőrinci egyházközségben. 1995. szeptember 17-én vonult vissza a lelkészi szolgálatból.

1996. február 29-én temették a Farkasréti temetőben. A ravatalnál a lelkészi szolgálatot Orbókné Szent-Iványi Ilona főjegyző és Bencze Márton püspök végezte; az egyház részéről dr. Murvai Sámuel főgondnok búcsúztatta. A sírnál Kászoni József budapesti, Rázmány Csaba pestszentlőrinci és Szász János lelkészek mondtak búcsúbeszédet. Egyházunkat a temetésen dr. Erdő János püspök és dr. Szabó Árpád főjegyző képviselték és mondtak beszédet.

Dr. Kilyén Károly főtanácsi tag 1996. február 26-án, 77 éves korában, Marosvásárhelyen elhunyt. Február 29-én temették a marosvásárhelyi temetőben. A temetésen a lelkészi szolgálatot Kolcsár Sándor esperes végezte.

Id. Török Elek ny. lelkész, 1996. március 14-én, életének 91. évében, Erdőszentgyörgyön meghalt. 1905. október 1-én született Nyárádgálfalván. Teológiai tanulmányait 1929-ben végezte a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián. 1929-1931 között Nyárádszentlászlón, 1931-1932 között Alsóboldogfalván mint segédlelkész, 1932-1938 között Székelyszentmiklóson, 1938-1968 között Firtosmartonoson rendes lelkészi minőségben szolgált. Nyugdíjas éveit Erdőszentgyörgyön töltötte. Március 16-án temették az erdőszentgyörgyi református templomból az unitárius temetőbe. A temetési szolgálatot Kolcsár Sándor esperes és Benczédi Ferenc küllődombói lelkész végezte. Az egyház nevében Andrási György előadótanácsos mondott búcsúbeszédet. A sírnál az erdőszentgyörgyi leányegyházközség nevében Benedek Jakab csokfalvi lelkész, és a firtosmartonosi egyházközség részéről Biró Mihály lelkész mondott búcsúbeszédet.

Emlékük legyen áldott!

KÖNYVSZEMLE

Georg Kraus: *Erdélyi Krónika 1608-1665*. Eredeti címe: *Siebenbürgische des Schässburger Stadtschreibers Georg Kraus 1608-1665*. Fordította, jegyzetekkel ellátta és a bevezetőt írta Vogel Sándor. Budapest, 1994. 800 l.

A szerző 1607. szeptember 17-én született tehetős nagyszebeni szász patrícus családban. Tanulmányait szülővárosában kezdte meg és a fejedelmi kancellárián tanulta meg a legfontosabb hivatali teendőket. 1628-ban, szász patrícus ifjak szokása szerint, külföldi peregrinációra indult. Fél évig Bécsben tartózkodott, innen Itáliába ment és a padovai akadémián másfél évet töltött. A humanista szellemű egyetemen jogi tanulmányokat folytatott és az ókor klasszikusait tanulmányozta. 1631-ben jött haza; városi hivatalt nem töltött be, hanem kereskedelemmel foglalkozott. Az 1645. évi szebeni polgárfelkelés elfojtása után elhagyta szülővárosát és 1646-ban Segesvárra költözött, ahol a városi jegyző tisztelet töltötte be az 1679. január 26-án bekövetkezett haláláig. Élete összefonódott Segesvár sorsával. Itt vált történetíróvá és írta meg nagy művét 1650- és 1679 közötti esztendőkből.

Georg Kraus krónikája szervesen kapcsolódik a megelőző segesvári történetírók munkáihoz, sőt azt egyenesen Johannes Ursinus műve folytatásának szánta.

Az Erdélyi Krónika 1608-tól 1665-ig terjed. Az első esemény, amellyel leírását kezdi Báthory Gábor fejedelemmé választása, az utolsó pedig az 1665. május 1-i gyulafehérvári országgyűlés, mellyel krónikája zárolsó nélkül meg is szakad. Munkája előszavában megjegyzi, hogy "csak arról írok, ami Erdélyre, Magyarországra, Havaselve és Moldvára vonatkozik, és csak akkor, ha az erdélyi fejedelmeknek okuk volt a háborúskodásra." Műve, a legtöbb 17. századi történetíró munkájához hasonlóan, kortörténet: azt írja le, amit maga is átélt. Tárgyát Erdély 17. századi helyzete határozta meg. Krónikájának gerincét a politikai, hadi, diplomáciai és művelődési események alkotják. Nagy korszakokat fog át; az első éveknek rövidebb teret szentel, és ahogy közeledik az 1657-ben bekövetkezett katasztrófa felé, lesz mind részletesebb.

Munkájának első részében Báthory Gábor uralkodásával foglalkozik és adatszerűen mutatja be a rendi kiváltságokat semmibe vevő, a külföldi hatalmakat maga ellen ingerlő, a szászok jogait megsértő, a vesztébe rohanó fejedelem cselekedeteit.

A Bethlen Gáborra vonatkozó fejezete művének csak kis része, mégis jelentős helyet foglal el a nagy fejedelem krónikásai között. Forrásértékű a fejedelem ellen irányuló szász-nemesi összeesküvés leírása. Vázolja a fejedelem részvételét a 30 éves háborúban, majd Brandenburgi Katalin rövid uralkodását ismerteti.